

Sanserne og autisme

Aspergers personaletræf

Kirsten Bundgaard

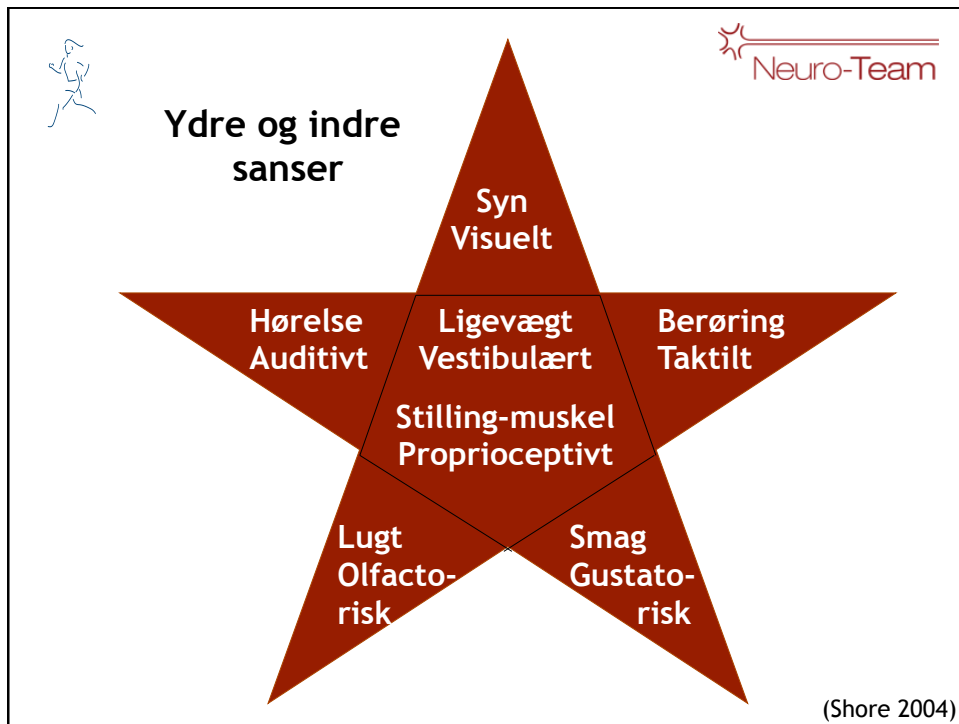
**Specialistgodkendt i pædiatrisk fysioterapi
Pædagogisk konsulent
Certificeret Studio III og ATLASS træner
Master i læreprocesser**

Sanseperception – sanseforståelse og sanseopfattelse

- Neurologiske processer, som organiserer signaler fra egen krop og fra omgivelserne – samordne to eller flere sanseimpulser
- Over 80% af vores nervesystem er involveret i denne neurologiske proces eller i organiseringen af de sensoriske input

Dr. Ayres

Forståelse af sensoriske udfordringer

- En passende adfærd overfor andre mennesker er helt nødvendig → alle har forskellige sanseopfattelser
 - mennesker med udviklingsforstyrrelser kan i særdeleshed have en forskellig/ anderledes sanseopfattelse

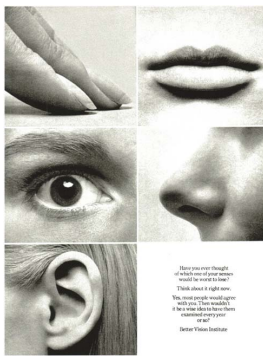

Sansemodulation

- Modulation er måden, hvorpå hjernen regulerer sin egen aktivitet ved at sortere, fremme eller hæmme beskeder fra sansesystemet.
 - Under normale forhold vil nervesystemet reagere på nogle stimuli, mens den ignorerer andre.

Bevidst – ubevidst sansning

▪ Øjne:	10.000.000 bit/sek.
▪ Hud:	1.000.000 bit/sek.
▪ Ører:	100.000 bit/sek.
▪ Lugtesans:	100.000 bit/sek.
▪ Smag:	1.000 bit/sek.
▪ Sansning fra ydre sanser:	11.201.000 bit/sek.

Habituering

- Habituering er en proces, hvor nervesystemet registrerer, at der sker noget som er kendt, det vil i praksis sige, at der registreres et stimuli og efter nogen tid tildeles dette stimuli ikke mere opmærksomhed.
 - fx registrerer støj udenfor – vurdering – har det nogen betydning for mig – nej – ikke mere opmærksomhed.
- Vi har behov for at kunne habituere, for at kunne fokusere og have delt opmærksomhed

Sensitization

- Sensitization er nervesystemets mekanisme til at øge registreringen af potentielt vigtigt stimuli.
 - Fx registrerer lugten af røg udenfor – vurdering – har det noget betydning for mig – muligvis – vedvarende opmærksomhed
- Når CNS registrerer et sansestimuli af en karakter, som skal tildeles øget opmærksomhed sendes der flere sansestimuli end ellers (neural firing) for at opnå en mere effektiv og kraftig respons

Habituering og Sensitization

- Balancen mellem hvornår vi skal hæmme et sansesignal, og hvornår vi skal være mere opmærksom på et sansesignal er flydende.
- Hvis vi kan forestille os, hvor sansesignalet kommer fra, og hvad det kan betyde, gør det tolkningen lettere ellers
- Hvis man ikke kan det, er man nødt til at være opmærksom en stor del af tiden!

Hypersensitiv

- Hypersensitiv – Fornemmer stemninger
- Mange mennesker med autisme
 - fornemmer stemninger, men ved ikke hvor stemningen kommer fra
 - har svært ved at mærke, om stemningen/følelsen er min eller
 - Kan blive voldsomt smittet af en stemning – fx blive aggressiv ved at være i lokale med vrede og aggressive mennesker ...

Sanseperception

For at percipere et sansesignal skal sansemodulet kunne svare på fire spørgsmål:

1. Hvad er det, jeg sanser?
2. Hvor kommer sansepåvirkningen fra?
3. Hvor kraftig er påvirkningen?
4. Hvornår begynder påvirkningen, og hvornår holder den op?

P.L.Madsen

Sansemotorisk indsats

Hvad er det så, vi kan gøre for at hjælpe autister med sensoriske udfordringer?

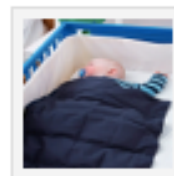
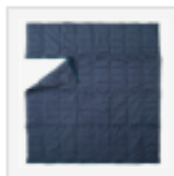
Sensorisk profil

Winnie Dunn's Sensory Profile

- Undersøgelsesmateriale til at udrede personens sensoriske profil
- Der findes 4 forskellige udgaver af testen Spørgeskema til hhv.
 - 0 - 36 mdr. (engelsk) (til forældre, lærere og pædagoger)
 - 3 -10 år, (dansk) (til forældre, lærere og pædagoger)
 - 11 - 65 år (dansk) (til personen selv)
 - 3 - 11,11 år (School Companion) (engelsk) (til personen selv)

Fleksibel Kugledyne

 <p>Hættetrøje, blå 1.885,00</p>	 <p>Kuglevest fleece, blå 1.615,00</p>	 <p>Kuglevest fleece, rød 1.615,00</p>
 <p></p>	 <p></p>	 <p>NYHED Squease kompressions vest 2.425,00</p>

Handlingsstrategier i f.t. sanserne

- Hvordan får vi så disse sensoriske tiltag implementeret?
- Hvad kan I gøre på jeres arbejdsplads?
- Hvad kan lade sig gøre?
- Hvordan får vi begyndt?

Husk!

**Vi gør det alle, så
godt vi kan, hvis vi
kan!!!**